

1

PROFESÖR KİP İLE TÜRKÇE

"Sözcükler
Arasındaki İlişkiler"
Öyküsü

OYUN İÇİNDE OYUN

Birsen Ekim Özen

Merhaba Dünyalı,

Ben Türkçe Gezegeni'nden Profesör Kip! Sen de kimsin, orası da neresi dediğini duyar gibiyim! Ben, Türkçenin öneminin farkında olan bir gezegenin profesörüyüm. Birlikte çalıştığım kocaman bir ekibim var. Her biri Türkçenin bir konusunda uzman... Uzmanlarım, Türkçeyle problem yaşayan, Türkçeyi seven ama desteğe ihtiyacı olan, bazı konuları dikkat vermediği için kaçıran, kendi başına öğrenemeyeceğini düşünen öğrencilerin yardımına koşuyorlar. Birçok macerayı da birlikte yaşıyorlar...

Sen de bu diziyle onların hikâyelerine tanık olacaksın, eğleneceksin ve Türkçeyle ilgili birçok şeyi öğreneceksin. Türkçe Gezegeni tüm gücüyle senin yörüngende...

İmza
Profesör Kip

Kayıp Simit

Yağmur, çantasında sabah okula gelirken aldığı simidi arıyordu.

- Simidim nerde ya?

Simidini bulamayınca arkadaşlarına seslendi:

- Hey, simidimi kim aldı?!

- Simidini niye alsınlar senin?
Çantanda mıydı?

Yanına yaklaşan Ayşe'ye bakıp dudaklarını büzdü Yağmur.

- Evet, sabah alınca çantama koymuştum.
- Hımmm...

Yağmur bir kez daha çantasını kontrol etti. Tazecik, çıtır çıtır, gevrek simidi neredeydi acaba? Karnının açlıktan zil çaldığını fark etti.

Oysaki bu zil sesi karnından değil, koridor-daki hoparlörden geliyordu. Ne yazık ki tenefüs bitmişti. Üzüntüyle,

- Oף, aç kaldım! Ne olacak şimdi, dedi kendi kendine.

Ayşe onun söylendiğini duyunca çantasından kalem kutusunu çıkarıp içindeki bozuk paraları onun avcuna döktü.

- 20... 25... 35... Burada tam 35 kuruş var. Bir simit alabilir misin kendine?

Yağmur, Ayşe'nin uzattığı paralara baktı sıkıntıyla.

- Ben parayı alırsam, sen karnını nasıl doyuracaksın?

- Ben geçen teneffüs yemiştim. Bunlar harçlığımdan kalanlar.

Yağmur, teşekkür ederek paraları aldı almasına ama simit almaya gidecek vakti yoktu.

PROFESÖR KİP İLE TÜRKÇE

Dışarıda kalan son öğrencilerle birlikte öğretmenleri de sınıfa girip kapıyı kapatmıştı. Yağmur üzgün üzgün yerine oturdu. Açlığından başka bir şey düşünemiyordu.

Türkçe kitabıyla defterini çıkarıp masanın üzerine koydu. Tahtada dersin adı ve konusu yazıyordu.

DERS: Türkçe

KONU: Sözcükler Arasındaki İlişkiler

“Bu ne biçim konu böyle?” diye geçirdi içinden Yağmur. Sözcüklerin birbirleriyle ne ilişkisi olabilirdi ki? ‘Simit’ kelimesi birinin teyzesi mi oluyordu yani ya da ‘sıra’ kelimesi ‘masa’ ile arkadaş mıydı?

Öğretmenleri, tahtadakileri defterlerine geçirmelerini söyledi.

Sözcükler Arasındaki
Anlam İlişkileri Üç Çeşittir:

1. Zıt anlamlı kelimeler.
2. Eş anlamlı kelimeler.
3. Eş sesli kelimeler.

Yağmur "Ben şu an yalnızca karnımla simidim arasındaki ilişkiyi anlamaya çalışıyorum." diye düşünüp suratını buruşturdu.

Öğretmeni anlatmaya başladı:

- Zıt kelimeler anlam olarak birbirinin tamamen tersi olan kelimelerdir. Siyah ile beyaz gibi...

Yağmur Ayşe'ye gülerek fısıldadı:

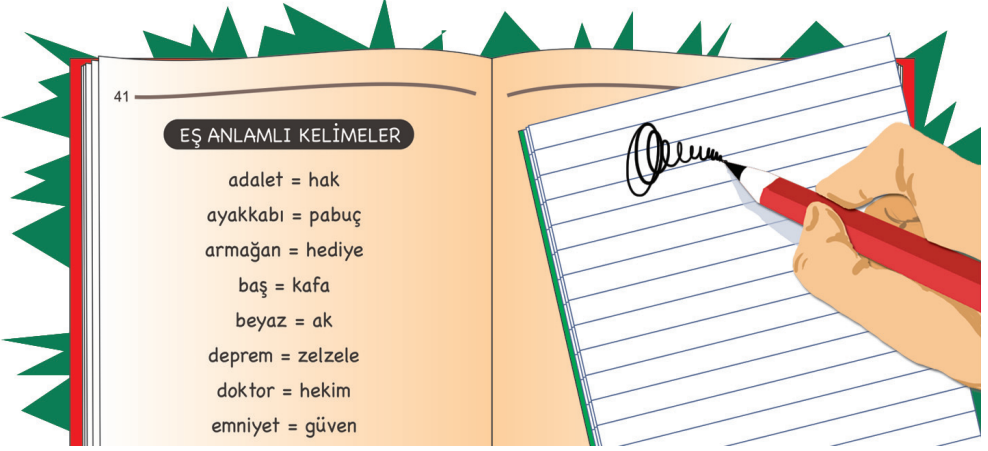

- Morun zıddı neymiş peki?

Sorusuna hiç beklemediği bir yerden, öğretmeninden cevap geldi:

- Her kelimenin zıddı yoktur

Yağmur. **Mor**un da zıddı yok. Zıt anlamlı kelimeler anlam olarak birbirinin tam tersi olan kelimelerdir. Kitabınızdaki listeye bir göz atın isterseniz.

Yağmur yakalandığı için canı sıkın bir hâlde defterini karalamaya başladı. Öğretmeni anlatmaya devam ediyordu:

- Eş anlamlı kelimeler ise aynı veya benzer anlamdaki kelimelerdir. Okul ve mektep gibi...

Yağmur bu sefer ağzını açmaya çekinmişti ama fırsatını bulsa "Bunlardan bana ne?" diye bağırarak istiyordu.

- Ve son ilişkiye geliyoruz: Eş sesli kelimeler. Bunlar, yazılışları ve okunuşları aynı olup farklı anlama gelen kelimelere denir.

Öğretmenleri ekrana başka bir görüntüyü aktardı.